

Geografia

Spis treści

1. Struktura i forma egzaminu maturalnego z geografii	2
2. Opis arkuszy egzaminacyjnych	2
2.1 Arkusz dla poziomu podstawowego	2
2.2. Arkusz dla poziomu rozszerzonego	5
3. Wyniki egzaminu maturalnego z geografii	9
4. Wybrane wyniki arkusza podstawowego i rozszerzonego.....	10
4.1. Analiza wyników arkusza poziomu podstawowego	10
4.2. Analiza wyników arkusza poziomu rozszerzonego	14
5. Rozkład wyników egzaminu w skali znormalizowanej	18
6. Podsumowanie i wnioski	26

1. Struktura i forma egzaminu maturalnego z geografii

Egzamin maturalny z geografii odbył się w całym kraju 17 maja 2012 r. i miał formę pisemną. Maturzyści mogli wybrać geografii wyłącznie jako przedmiot dodatkowy zdawany na poziomie podstawowym lub rozszerzonym.

Egzamin na poziomie podstawowym trwał 120 minut i polegał na rozwiązaniu zadań egzaminacyjnych na podstawie barwnej mapy szczegółowej i innych pomocniczych materiałów źródłowych, zawartych w arkuszu egzaminacyjnym obejmujących zakres wymagań dla poziomu podstawowego.

Egzamin na poziomie rozszerzonym trwał 150 minut i polegał na rozwiązywaniu zadań w oparciu o barwną mapę szczegółową i inne różnorodne materiały źródłowe, z uwzględnieniem różnych skal przestrzennych. Zadania obejmowały zakres wymagań dla poziomu rozszerzonego. Podczas egzaminu zdający mogli korzystać z lupy, linijki oraz kalkulatora prostego.

2. Opis arkuszy egzaminacyjnych z geografii

Arkusze egzaminacyjne opracowano dla dwóch poziomów wymagań: podstawowego i rozszerzonego.

Za prawidłowe rozwiązanie zadań z arkusza poziomu podstawowego zdający mógł otrzymać 50 punktów, a z arkusza poziomu rozszerzonego 60 punktów.

Zadania zawarte w arkuszach egzaminacyjnych sprawdzały wiadomości i umiejętności określone w trzech obszarach standardów egzaminacyjnych:

- I. Wiadomości i rozumienie
- II. Korzystanie z informacji
- III. Tworzenie informacji.

W obszarach tych standardów sprawdzano następujące wiadomości i umiejętności:

- I - wykazania się znajomością faktów, rozumienia i stosowania pojęć, prawidłowości i teorii oraz przedstawiania i wyjaśniania zdarzeń, zjawisk i procesów,
- II - wykorzystywania i przetwarzania informacji pochodzących z różnych źródeł informacji geograficznych, takich jak tabele, diagramy, wykresy, mapy oraz teksty źródłowe,
- III - charakteryzowania, oceniania i rozwiązywania problemów w różnych skalach przestrzennych i czasowych.

Arkusze egzaminacyjne z geografii dla poziomu podstawowego i rozszerzonego opublikowane zostały na stronie internetowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (www.cke.edu.pl).

2.1. Arkusz egzaminacyjny poziomu podstawowego

Arkusz egzaminacyjny z geografii poziomu podstawowego składał się z 30 zadań, część z nich zawierały dwa podpunkty. W sumie było 38 poleceń, w tym 21 otwartych wymagających krótkiej odpowiedzi i 17 zadań zamkniętych. Wśród zadań zamkniętych przeważały zadania na przyporządkowywanie oraz na dobieranie i uzupełnianie z treści podanych w poleceniu zadania.

Do arkusza dla poziomu podstawowego dołączona była barwna mapa szczegółowa Karkonoszy w skali 1:25 000. Do treści mapy odnosiło się pierwszych dziewięć zadań.

W arkuszu wykorzystano także inne materiały źródłowe i pomocnicze, które stanowiły podstawę do wyjaśniania, analizowania i oceniania zjawisk przyrodniczych oraz antropogenicznych w różnych skalach przestrzennych i czasowych. Na materiały źródłowe składały się fotografie, schematy, wykresy, teksty źródłowe.

Tabela 1. Ilustruje zakres treści zadań, który obejmuje hasła treści podstawy programowej poziomu podstawowego.

Tabela 1. Zakres treści zadań arkusza poziomu podstawowego

Zakres treści	Numery zadań	Wskaźnik łatwości
Funkcjonowanie systemu przyrodniczego Ziemi – zjawiska, procesy, wzajemne zależności, zmienność środowiska w czasie i przestrzeni, równowaga ekologiczna	1, 2a, 2b, 3, 5, 6, 8, 9a, 9b, 10, 11a, 11b, 12a, 12b, 13, 14a, 14b, 15a, 15b, 16a, 16b, 17a, 17b, 18	0,51
Funkcjonalne i przestrzenne powiązania oraz wzajemne zależności w systemie człowiek - przyroda - gospodarka	7, 30	0,43
Typy gospodarowania w środowisku i ich następstwa	26	0,54
Przyczyny i skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności na Ziemi	23	0,67
Problemy demograficzne społeczeństw	19, 20, 22	0,43
Procesy przekształcania sieci osadniczej	21	0,65
Przemiany społeczne, gospodarcze i polityczne świata; modernizacja, restrukturyzacja, globalizacja	24, 25, 29	0,46
Konflikty zbrojne i inne zagrożenia społeczno-ekonomiczne; procesy przechodzenia od izolacji do integracji; współpraca między społecznościami; procesy integracji i dezintegracji w Europie (ze szczególnym uwzględnieniem Polski)	27, 28	0,64
Możliwości rozwoju turystyki i rekreacji wynikające z uwarunkowań przyrodniczych, społeczno-ekonomicznych i kulturowych	4	0,67

Najwięcej zadań odnosiło się do treści *Funkcjonowanie systemu przyrodniczego Ziemi – zjawiska, procesy, wzajemne zależności, zmienność środowiska w czasie i przestrzeni*, za które można było uzyskać łącznie 50% punktów oraz *Przemiany społeczne, gospodarcze i polityczne świata; modernizacja, restrukturyzacja, globalizacja*, a także *Problemy demograficzne społeczeństw* (18% punktów).

Zadania egzaminacyjne sprawdzały wiadomości i umiejętności odpowiadające standardom wymagań egzaminacyjnych. Najwięcej zadań w arkuszu zostało umieszczone ze standardu II (22 zadania), najmniej natomiast ze standardu III (5 zadań). Dokładny ilościowy udział zadań według standardów w arkuszu poziomu podstawowego na egzaminie maturalnym z geografii w sesji wiosennej 2012 r. z uwzględnieniem wagi i punktów uzyskanych w poszczególnych elementach przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Umiejętności sprawdzane w arkuszu poziomu podstawowego według obszarów standardów egzaminacyjnych

Standard	Punkty	Waga w %	Liczba zadań	Numery zadań
I	16	32	11	10, 14b, 16a, 16b, 18, 20, 21, 24, 27, 29, 30
II	24	48	22	1, 2a, 2b, 3, 4, 5, 6, 8, 9a, 9b, 11a, 11b, 12a, 12b, 14a, 15a, 15b, 17a, 17b, 19, 23, 25
III	10	20	5	7, 13, 22, 26, 28
razem:	50	100		

W arkuszu na poziomie podstawowym największą ilość punktów – 24 (48%) można było otrzymać za prawidłowe rozwiązanie zadań sprawdzających obszar standardu II – wiadomości i rozumienie. Za prawidłowe rozwiązanie zadań sprawdzających obszar standardu I można było uzyskać 16 punktów (32%), pozostałe 10 punktów (20%) zdający mógł otrzymać za poprawne rozwiązanie zadań ze standardu III.

Zadania egzaminacyjne przyporządkowano do haseł podstawy programowej i standardów wymagań egzaminacyjnych.

W tabeli 3. podano zakres umiejętności sprawdzanych w zadaniach arkusza poziomu podstawowego.

Tabela 3. Zakres sprawdzanych umiejętności w arkuszu poziomu podstawowego

Nr zadania	Sprawdzana czynność Zdający:	Typ zadania
1.	na podstawie mapy ocenia prawdziwość podanych informacji dotyczących cech środowiska geograficznego Karkonoszy	Z
2	a) na podstawie mapy podaje nazwy obiektów przedstawionych na fotografii	O
	b) na podstawie mapy wskazuje kierunek geograficzny, w jakim wykonano fotografię	Z
3	odczytuje na mapie wysokość bezwzględną miejsca i wskazuje odcinek szlaku wymagający dłuższego czasu przejścia ze względu na większą różnicę wysokości względnych	O
4	na podstawie mapy podaje krajoznawcze walory turystyczne obszaru Karkonoszy	O
5	na podstawie mapy oblicza odległość w terenie między wymienionymi obiektami	O
6	na podstawie mapy podaje przyrodniczą przyczynę czasowego zamykania odcinka szlaku turystycznego	O
7	podaje problemy dla środowiska przyrodniczego Karkonoskiego Parku Narodowego związane z funkcjonowaniem turystyki pieszej	O
8.	uzupełnia zdania na podstawie mapy i rysunku z zasięgami pięter roślinnych w Karkonoszach	Z
9.	a) rozpoznaje klimatogramy dla Śnieżki i Karpacza	Z
	b) uzupełnia zdanie, wskazując miejsce z najwyższą roczną amplitudą temperatury	Z
10.	przyporządkowuje krainom geograficznym w Polsce charakterystyczne dla nich formy rzeźby	Z
11.	a) na podstawie mapy porządkuje miejscowości według rosnącej sumy opadów	Z
	b) na podstawie mapy formułuje prawidłowość dotyczącą zależności między wysokością n.p.m. a wielkością opadów	O
12.	a) odczytuje z mapy synoptycznej informacje o stanie pogody	Z
	b) na podstawie mapy synoptycznej ocenia prawdziwość informacji dotyczących przewidywanej pogody	Z
13.	podaje negatywne skutki wybuchu wulkanu dla ludności i gospodarki Europy	O
14.	a) odczytuje z mapy nazwy płyt litosfery, na granicy których znajduje się Islandia	Z

	b) przyporządkowuje opisy wielkich form ukształtowania powierzchni dna oceanicznego do ich nazw wybranych z legendy mapy	Z
15.	a) rozpoznaje na fotografii element wybrzeża morskiego i podaje nazwę procesu rzeźbotwórczego, dzięki któremu ten element powstaje	O
	b) opisuje proces rzeźbotwórczy, którego charakterystyczne formy przedstawiono na fotografii	O
16.	a) wskazuje przyczynę powstawania prądów morskich oraz czynniki, które nadają im ostateczny kierunek	Z
	b) na podstawie mapy i własnej wiedzy określa wpływ prądów morskich na wielkości temperatur powietrza i sum opadów	Z
17.	a) uzupełnia prawidłowość dotyczącą prądów morskich na półkuli południowej	Z
	b) na podstawie mapy podaje cechę wskazanego prądu morskiego	O
18.	przyporządkowuje gleby i formacje roślinne do krain geograficznych	Z
19.	odczytuje z wykresu dane dotyczące stopy urodzeń, stopy zgonów i stopy przyrostu naturalnego	O
20.	podaje przyczyny ujemnego przyrostu naturalnego w krajach Europy Wschodniej	O
21.	podaje przyczyny przedstawionych na wykresie zmian odsetka ludności miejskiej w Polsce	O
22.	ocenia i uzasadnia zmiany struktury wieku ludności Polski po 1990 r. dla przyszłego funkcjonowania gospodarki kraju.	O
23.	na podstawie analizy wykresów wskazuje województwa o największej i najmniejszej gęstości zaludnienia	Z
24.	ocenia prawdziwość informacji dotyczących rozmieszczenia surowców energetycznych i produkcji energii elektrycznej	Z
25.	na podstawie tekstu lub własnej wiedzy uzasadnia rozwijanie energetyki atomowej przez niektóre kraje	O
26.	na podstawie rysunków podaje korzyści dla mieszkańców miejscowości związane ze zmianami sieci komunikacyjnej	O
27.	podaje przykłady korzyści, jakie odniosła gospodarka Polski lub jej mieszkańcy z członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej	O
28.	na podstawie tekstu oraz własnej wiedzy podaje problem społeczno-ekonomiczny i polityczny w Afganistanie, który może utrudnić zagospodarowanie odkrytych złóż mineralnych w tym kraju	O
29.	zaznacza na mapie Afganistan, Arabię Saudyjską i Indie	O
30.	rozpoznaje parki narodowe na podstawie opisów i wskazuje ich położenie na mapie Polski	O

2.2. Arkusz egzaminacyjny poziomu rozszerzonego

Arkusz egzaminacyjny z geografii poziomu rozszerzonego zawierał 34 zadań, niektóre z nich składały się z dwóch lub trzech podpunktów. W sumie liczba zadań wynosiła 46, w tym 19 to zadania otwarte oraz 27 zadania zamknięte.

Do arkusza poziomu rozszerzonego dołączona była barwna mapa szczegółowa Karkonoszy w skali 1:25 000. Treści mapy dotyczyło pierwszych osiem zadań.

W arkuszu wykorzystano także inne materiały źródłowe, które stanowiły podstawę do wyjaśniania, analizowania i oceniania zjawisk przyrodniczych oraz antropogenicznych w różnych skalach przestrzennych i czasowych. Na materiały źródłowe składały się fotografie, rysunki, schematy, wykresy, tabele z danymi, mapy konturowe oraz tekst źródłowy.

Tematyka zadań odnosiła się do wybranych treści Podstawy programowej poziomu rozszerzonego. Najwięcej zadań ułożono do treści nauczania – *System przyrodniczy Ziemi oraz System społeczno-gospodarczy świata*.

W arkuszu poziomu rozszerzonego zdający najwięcej punktów mogli uzyskać za poprawne rozwiązanie zadań z obszaru standardu I – 27 punktów (45%) i taką samą punktacją można było uzyskać za umiejętności z obszaru standardu II – 27 punktów (45,0%), poprawne rozwiązanie zadań ze standardu III gwarantowało zdobycie 6 punktów (10%) (tabela 5.).

Tabela 4. Zakres treści zadań arkusza poziomu rozszerzonego

Zakres treści		Numery zadań	Wskaźnik łatwości
PP	Funkcjonowanie systemu przyrodniczego Ziemi – zjawiska, procesy, wzajemne zależności, zmienność środowiska w czasie i przestrzeni, równowaga ekologiczna	3, 6, 16a, 16b, 21a, 21b	0,45
	Typy gospodarowania w środowisku i ich następstwa	20a, 27a, 30	0,61
	Przemiany społeczne, gospodarcze i polityczne świata; modernizacja, restrukturyzacja, globalizacja	1, 31b	0,37
	Możliwości rozwoju turystyki i rekreacji wynikające z uwarunkowań przyrodniczych, społeczno-ekonomicznych i kulturowych	4,	0,47
PR	Metody badań geograficznych	18b	0,52
	System przyrodniczy Ziemi	2, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12a, 12b, 13a, 13b, 14, 15a, 15b, 17, 18a, 20b, 22a, 22b,	0,45
	System społeczno-gospodarczy świata. Ludność	23, 24, 25	0,73
	System społeczno-gospodarczy. Gospodarcza działalność człowieka i współczesne tendencje gospodarki światowej.	19, 26, 27a, 28, 29, 32b, 33a, 33b,	0,53
	System społeczno-gospodarczy. Rozwój społeczno-gospodarczy.	32a,	0,78
	Relacje człowiek a środowisko: wybrane zagadnienia z geografii politycznej.	31a,	0,54
	Relacje człowiek a środowisko: geograficzne uwarunkowania stanu zdrowotnego ludności.	34	0,86

Treści z geografii fizycznej znalazły się w 26 zadaniach (34 punktów), a z geografii społeczno-ekonomicznej w 20 (26 punkty).

Tabela 5. Umiejętności sprawdzane w arkuszu poziomu rozszerzonego według obszarów standardów egzaminacyjnych

Standard	Punkty	Waga w %	Liczba zadań	Numery zadań
I	27	45	22	1, 7, 12a, 12b, 14, 16a, 16b, 18b, 19, 21a, 21b, 23, 24, 27a, 27b, 28, 29, 30, 31a, 31b, 32b, 33b
II	27	45	20	2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 13a, 13b, 17, 18a, 20a, 20b, 22a, 26, 32a, 33a, 34
III	6	10	4	15a, 15b, 22b, 25
razem:	60	100		

Zadania egzaminacyjne przyporządkowano do haseł podstawy programowej i standardów wymagań egzaminacyjnych. W tabeli 6. przedstawiono zakres umiejętności sprawdzanych w zadaniach arkusza poziomu rozszerzonego.

Tabela 6. Zakres sprawdzanych umiejętności w arkuszu poziomem rozszerzonym

Nr zadania	Sprawdzana czynność	Typ zadania
1.	Zdający: zaznacza powiat i województwo, w których znajduje się obszar przedstawiony na mapie	Z
2	na podstawie mapy przyporządkowuje podanym w tabeli obiektom ich miejsca na profilu	Z
3	podaje wysokość Gwiazdy Polarnej obserwowanej ze wskazanego miejsca	O
4	na podstawie mapy rozpoznaje obiekty geograficzne przedstawione na fotografii	O
5	oblicza czas przejścia odcinka szlaku na podstawie jego długości oraz różnicy wysokości	O
6	podaje różnice między elementami środowiska przyrodniczego wskazanych obszarów	O
7	wskazuje proces, w wyniku którego powstała misa jeziorna	Z
8.	na podstawie rysunków podaje różnice pomiędzy morfologią dna jezior	O
9.	na podstawie informacji zawartych na mapie Afryki uzupełnia zdania dotyczące następstw ruchów Ziemi	Z
10.	oblicza wysokość górowania Słońca	O
11.	oblicza godzinę czasu słonecznego	O
12.	a) przyporządkowuje odpowiednie minerały do podanych cech b) przyporządkowuje odpowiednie minerały do podanych przykładów ich zastosowania	Z
13.	a) na podstawie przekroju geologicznego ocenia prawdziwość przedstawionych informacji b) na podstawie przekroju geologicznego ustala porządek chronologiczny podanych zdarzeń geologicznych	Z
14.	przyporządkowuje formom terenu procesy rzeźbotwórcze, pasy rzeźby i zaznaczone na mapie miejsca ich występowania w Polsce	Z
15.	a) uzupełnia schemat przyczynowo-skutkowy dotyczący przyczyn powstawania osuwisk	O

	b) na podstawie mapy uzupełnia schemat przyczynowo-skutkowy dotyczący skutków powstawania osuwisk	O
16.	a) wybiera dzień, dla którego na rysunku przedstawiono położenie cyrkulacji pasatowej	Z
	b) wyjaśnia, dlaczego cyrkulacja pasatowa przemieszcza się w ciągu roku	O
17.	na podstawie wykresów zmian temperatury powietrza rozpoznaje warstwy atmosfery ziemskiej	Z
18.	a) przyporządkowuje województwa do opisów dotyczących struktury zasobów eksploatacyjnych wód podziemnych i podaje nazwy województw	O
	b) rozpoznaje metodę kartograficznego przedstawiania zjawisk	O
19.	podaje przykłady źródeł zanieczyszczenia wód gruntowych na obszarach wiejskich	O
20.	a) wymienia czynniki przyrodnicze, które ograniczają rozwój gospodarki rolnej na wskazanym obszarze	O
	b) na podstawie profilu roślinno-glebowego podaje cechy środowiska przyrodniczego sprzyjające powstawaniu czarnoziemów	O
21.	a) podaje nazwy stref klimatycznych, w których występują w Rosji gleby tundrowe i bielice	O
	b) wybiera typ klimatu, w którym występują w Rosji czarnoziemy	Z
22.	a) zaznacza linię brzegową zbiornika wodnego	O
	b) uwzględniając podane kryteria, proponuje najkorzystniejszą lokalizację dla zapory na rzece	O
23.	wskazuje wykresy przedstawiające zmiany liczby mieszkańców Rosji i Ukrainy	Z
24.	podaje przyczyny niskiej stopy urodzeń i wysokiej stopy zgonów w Rosji i na Ukrainie	O
25.	przedstawia propozycje działań służących zwiększeniu liczby urodzeń w krajach, w których zmniejsza się liczba ludności	O
26.	wyjaśnia duży udział podanych krajów w produkcji aluminium	O
27.	a) podaje cechy Polski południowo-wschodniej, które sprzyjają lokalizowaniu nowych zakładów przemysłu lotniczego	O
	b) wykazuje się znajomością bazy surowcowej Polski	Z
28.	wybiera spośród zaznaczonych na mapie obszar o najkorzystniejszych warunkach przyrodniczych dla rozwoju rolnictwa w Polsce i uzasadnia wybór wskazaniem cech środowiska przyrodniczego	Z
29.	wybiera z podanych obszary o najkorzystniejszych warunkach przyrodniczych dla uprawy pszenicy i chowu bydła w Polsce	Z

30.	podaje cechy rolnictwa krajów UE sprzyjające wysokiej efektywności	O
31.	a) wybiera spośród zaznaczonych na mapie kraje arabskie, latynoamerykańskie i byłego Związku Radzieckiego	Z
	b) podaje nazwy państw zaznaczonych na mapie	O
32.	a) na podstawie danych liczbowych formułuje wniosek dotyczący zależności pomiędzy cechami wymiany handlowej poszczególnych państw a poziomem ich rozwoju społecznego	O
	b) na podstawie danych zawartych w tabeli wskazuje kraje o dodatnim bilansie handlowym	Z
33.	a) na podstawie tabeli podaje nazwy krajów, które eksportują najwięcej gazu ziemnego rurociągami do Niemiec	Z
	b) wyjaśnia dominację gazu ziemnego w postaci skroplonej w strukturze eksportu tego surowca w Katarze	O
34.	formułuje wniosek dotyczący przestrzennego zróżnicowania wielkości odsetka dorosłych z HIV/AIDS w Afryce	O

3. Wyniki egzaminu maturalnego z geografii w województwie pomorskim

3.1. Populacja zdających egzamin maturalny z geografii

Do egzaminu maturalnego z geografii w województwie kujawsko-pomorskim w maju 2012 roku przystąpiło łącznie **3 209** osoby (tabela 7.). Spośród ogółu zdających geografię - **64,2%** absolwentów zdawało ten przedmiot na poziomie podstawowym, **35,8%** na poziomie rozszerzonym.

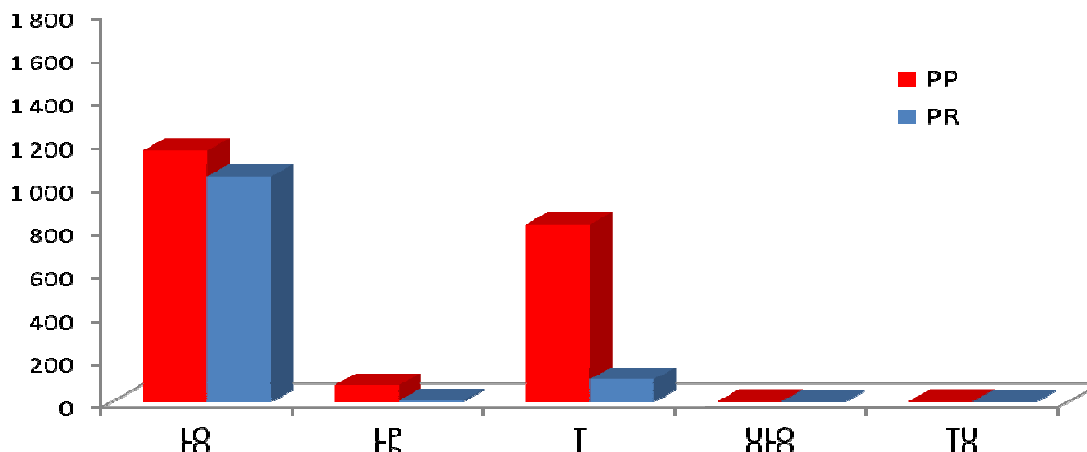
Do egzaminu przystąpili absolwenci następujących typów szkół: liceów ogólnokształcących (LO), liceów profilowanych (LP), techników (T) oraz liceów uzupełniających (ULO) i techników uzupełniających (TU). Ośmiu finalistów olimpiady przedmiotowej zostało zwolnionych ze zdawania egzaminu maturalnego z geografii i uzyskało maksymalny wynik z tego przedmiotu na świadectwie.

Liczbę zdających geografię z uwzględnieniem poziomu i typów szkół przedstawiono w tabeli 7. i na rysunku 1.

Tabela 7. Zdający geografię w maju 2011 r. z uwzględnieniem typów szkół i poziomu egzaminu

Liczba zdających	Typ szkoły					Ogółem
	LO	LP	T	ULO	TU	
poziom podstawowy	1 162	75	821	1	1	2 060
poziom rozszerzony	1 042	4	103	0	0	1 149
razem:	2 204	79	924	1	1	3 209

Największą popularnością cieszyła się geografia wśród absolwentów liceów ogólnokształcących, stanowili oni 56,4% zdających przedmiot na poziomie podstawowym oraz techników (39,9%). Do egzaminu na poziomie rozszerzonym przystąpiło najwięcej absolwentów liceów ogólnokształcących (90,7% zdających).

Rys. 1. Zdający geografię na egzaminie maturalnym w maju według typów szkół i poziomu egzaminu

4. Wybrane wyniki arkusza poziomu podstawowego i rozszerzonego w województwie kujawsko - pomorskim

4.1. Analiza wyników arkusza poziomu podstawowego

4.1.1. Wskaźniki statystyczne

W tabeli 8. przedstawiono wartości wskaźników statystycznych wybranych wyników arkusza poziomu podstawowego uzyskane przez zdających geografię, jako przedmiot dodatkowy, po raz pierwszy.

Tabela 8. Wybrane wskaźniki statystyczne wyników arkusza egzaminacyjnego dla poziomu podstawowego
Maksymalna liczba punktów do uzyskania za arkusz dla poziomu podstawowego wynosi 50.

Parametr statystyczny	LO	LP	ULO	T	TU	Razem
Liczebność	1162	75	1	821	1	2061
Wynik min pkt	5,0	10,0	5,0	5,0	12,0	5,0
Wynik max pkt	47,0	31,0	5,0	45,0	12,0	47,0
Wynik średni pkt	26,39	19,64	5,00	25,31	12,00	25,70
Wynik średni %	52,79	39,28	10,00	50,61	24,00	51,39
Modalna %	56,00	30,00	10,00	42,00	24,00	56,00
Mediana %	54,00	38,00	10,00	50,00	24,00	52,00
Odchylenie standardowe %	14,92	10,81	0,00	14,64	0,00	14,93

Egzamin wykazał duże różnice w poziomie przygotowania do matury absolwentów różnych typów szkół. Rozstęp wyników wyniósł 42 pkt (na 50 pkt możliwych do uzyskania), co wskazuje na zróżnicowanie poziomu wiedzy i umiejętności zdających geografię na poziomie podstawowym.

Wyniki średnie z egzaminu maturalnego z geografii, zdawanego na poziomie podstawowym, uzyskane przez absolwentów liceów ogólnokształcących są wyższe od średnich wyników uzyskanych przez absolwentów pozostałych typów szkół. Najniższe średnie wyniki uzyskali absolwenci uzupełniających liceów ogólnokształcących i technikum uzupełniających.

Średni wynik uzyskany przez zdających, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego z geografii po raz pierwszy na poziomie podstawowym wyniósł **51,39%** (25,70 pkt).

Wynik ten jest wyższy od średniego wyniku w skali kraju – **49%**. (tabela 9.)

Tabela 9. Średnie wyniki zdających geografię na poziomie podstawowym porównaniu do wyników w skali kraju

poziom	województwo pomorskie	województwo kujawsko-pomorskie	średni wynik w kraju
podstawowy	50,82	51,39	49%

4.1.2. Łatwość zadań w obszarach wymagań egzaminacyjnych

Analizie poddano wskaźniki wykonania zadań, takie jak np. wskaźnik łatwości poszczególnych zadań i zestawu zadań z arkusza na poziomie podstawowym. Badaniami objęto wszystkich zdających egzamin z geografii w województwie pomorskim.

W tabeli 10. przedstawiono stopień wykonania zadań z arkusza na poziomie podstawowym w obszarach standardów wymagań egzaminacyjnych.

Tabela 10. Łatwość zadań arkusza na poziomie podstawowym w obszarach standardów wymagań egzaminacyjnych

Obszar standardu	Łatwość zadań
I. Wiadomości i rozumienie	0,40 (trudne)
II. Korzystanie z informacji	0,57 (umiarkowanie trudne)
III. Tworzenie informacji	0,56 (umiarkowanie trudne)

Analizując łatwość zadań w poszczególnych obszarach standardów, najtrudniejsze okazało się rozwiązywanie zadań badających wiadomości i rozumienie opisane w standardzie I. Natomiast uczniowie zadania z obszaru II i III uznali jako umiarkowanie trudne.

4.1.3. Łatwość zadań i rozkład wyników tych zadań

Tabela 11. przedstawia stopień wykonania zadań z arkusza na poziomie podstawowym. W arkuszu wskaźnik łatwości zadań zawierał się w przedziale 0,14 – 0,87. Wyniki uzyskane przez wszystkich zdających wskazują, że arkusz zadań był umiarkowanie trudny (0,52).

Poniższa tabela zawiera zestawienie łatwości zadań z dwóch województw: pomorskie i kujawsko-pomorskie. W 19-tu zadaniach wskaźnik łatwości jest taki sam. W 19-tu natomiast nieznacznie różni się między wymienionymi województwami.

Wskaźnik łatwości został przedstawiony szczegółowo w poszczególnych typach szkół, które przystąpiły do egzaminu dojrzałości z geografii.

Tabela 11. Łatwość zadań arkusza poziomu podstawowego

Nr zad.	pomorskie						kujawsko-pomorskie						OKE Gdańsk
	LO	LP	LU	T	TU	Razem	LO	LP	LU	T	TU	Razem	
1	0,69	0,26	0,47	0,69	0,25	0,69	0,70	0,53	0,00	0,68	0,00	0,69	0,69
2a	0,91	0,84	0,73	0,87	0,75	0,89	0,89	0,73	0,00	0,86	1,00	0,87	0,88
2b	0,59	0,42	0,40	0,56	0,50	0,58	0,60	0,47	0,00	0,60	0,00	0,59	0,58
3	0,32	0,05	0,13	0,25	0,25	0,29	0,33	0,08	0,00	0,27	0,00	0,30	0,29
4	0,68	0,61	0,37	0,66	0,25	0,67	0,71	0,61	0,00	0,64	0,50	0,68	0,67
5	0,50	0,16	0,07	0,37	0,25	0,44	0,53	0,20	0,00	0,41	0,00	0,47	0,45
6	0,71	0,47	0,53	0,70	0,50	0,70	0,68	0,47	0,00	0,71	1,00	0,69	0,70
7	0,74	0,66	0,67	0,71	0,63	0,73	0,73	0,73	0,00	0,75	1,00	0,74	0,73
8	0,85	0,84	0,60	0,84	1,00	0,84	0,85	0,65	1,00	0,80	0,00	0,82	0,83
9a	0,71	0,79	0,47	0,67	0,50	0,69	0,72	0,56	0,00	0,74	1,00	0,72	0,71
9b	0,76	0,74	0,47	0,73	0,75	0,74	0,74	0,67	1,00	0,74	1,00	0,74	0,74
10	0,34	0,21	0,13	0,20	0,00	0,28	0,32	0,13	0,00	0,24	0,00	0,28	0,28
11a	0,78	0,74	0,93	0,74	1,00	0,76	0,77	0,72	0,00	0,75	1,00	0,76	0,76
11b	0,87	0,58	0,47	0,80	0,75	0,83	0,83	0,71	0,00	0,79	0,00	0,81	0,82
12a	0,74	0,47	0,33	0,70	0,75	0,72	0,72	0,60	0,00	0,74	0,00	0,72	0,72
12b	0,43	0,21	0,20	0,40	0,25	0,41	0,43	0,35	0,00	0,45	0,00	0,43	0,42
13	0,33	0,24	0,20	0,30	0,00	0,32	0,34	0,21	0,00	0,33	0,00	0,33	0,32
14a	0,28	0,21	0,07	0,29	0,50	0,28	0,27	0,23	1,00	0,30	0,00	0,28	0,28
14b	0,50	0,32	0,27	0,37	0,50	0,44	0,50	0,21	0,00	0,43	0,00	0,46	0,45
15a	0,28	0,16	0,27	0,19	0,00	0,24	0,28	0,13	0,00	0,20	0,00	0,24	0,24
15b	0,37	0,11	0,20	0,31	0,00	0,34	0,36	0,33	0,00	0,34	0,00	0,35	0,35
16a	0,38	0,37	0,27	0,29	0,00	0,34	0,39	0,29	0,00	0,32	0,00	0,36	0,35
16b	0,39	0,26	0,07	0,36	0,25	0,37	0,37	0,36	0,00	0,41	0,00	0,39	0,38
17a	0,41	0,42	0,20	0,34	0,25	0,38	0,39	0,19	0,00	0,36	0,00	0,37	0,30
17b	0,43	0,26	0,20	0,39	0,25	0,41	0,42	0,27	0,00	0,37	0,00	0,40	0,40
18	0,32	0,11	0,10	0,26	0,25	0,29	0,30	0,14	0,50	0,28	0,50	0,29	0,29
19	0,37	0,26	0,13	0,32	0,38	0,35	0,36	0,22	0,50	0,36	0,00	0,35	0,35
20	0,42	0,32	0,33	0,40	0,25	0,41	0,48	0,40	0,00	0,43	0,00	0,46	0,43
21	0,65	0,55	0,27	0,61	0,38	0,63	0,68	0,56	0,00	0,65	0,00	0,66	0,65
22	0,59	0,18	0,23	0,51	0,13	0,55	0,58	0,33	0,00	0,52	0,50	0,55	0,55
23	0,69	0,37	0,40	0,64	0,75	0,67	0,70	0,53	0,00	0,63	0,00	0,66	0,67
24	0,44	0,26	0,20	0,41	0,75	0,43	0,44	0,45	0,00	0,45	0,00	0,44	0,43
25	0,70	0,47	0,33	0,61	0,50	0,66	0,64	0,55	0,00	0,64	0,00	0,64	0,65
26	0,55	0,37	0,47	0,50	0,63	0,53	0,54	0,39	0,00	0,57	0,00	0,55	0,54
27	0,67	0,55	0,60	0,64	0,50	0,65	0,66	0,59	0,00	0,68	0,50	0,66	0,66
28	0,63	0,42	0,47	0,58	0,50	0,61	0,66	0,49	0,00	0,63	0,50	0,64	0,62
29	0,33	0,13	0,30	0,27	0,38	0,31	0,30	0,13	0,00	0,30	0,00	0,29	0,30
30	0,17	0,00	0,07	0,11	0,13	0,14	0,16	0,02	0,00	0,13	0,00	0,14	0,14
	0,54	0,38	0,33	0,49	0,41	0,52	0,54	0,40	0,11	0,51	0,22	0,52	0,52

Najłatwiejsze dla zdających były zadania o numerach: 2a, 7, 8, 9a, 9b, 11a, 11b, 12a, (tabela 12). Umiarkowanie trudne okazało się dziesięć zadań. Najliczniejszą grupę zadań stanowiły zadania trudne, których było 19. Bardzo trudnym zadaniem w arkuszu na poziomie podstawowym było zadanie 30. W arkuszu nie było zadań bardzo łatwych. Za odpowiedzi do zadań trudnych i bardzo trudnych zdający mogli uzyskać 48% punktów, a do zadań umiarkowanie trudnych i łatwych odpowiednio 30% i 18% punktów.

Tabela 12. Interpretacja wskaźnika łatwości zadań arkusza poziomu podstawowego

Stopień trudności	Wskaźnik łatwości	Numery zadań	Liczba zadań
Bardzo trudne	0,00-0,19	30	1
Trudne	0,20-0,49	3, 5, 10, 12b, 13, 14a, 14b, 15a, 15b, 16a, 16b, 17a, 17b, 18, 19, 20, 24, 26, 29	19
Umiarkowanie trudne	0,50-0,69	1, 2b, 4, 6, 21, 22, 23, 25, 27, 28	10
Łatwe	0,70-0,89	2a, 7, 8, 9a, 9b, 11a, 11b, 12a,	8
Bardzo łatwe	0,90-1,0	_____	_____

W tabeli 13 przedstawiono procentowy rozkład wyników za poszczególne zadania z uwzględnieniem umiejętności sprawdzanych w arkuszu poziomu podstawowego według obszarów standardów egzaminacyjnych.

Tabela 13. Procentowy rozkład wyników za poszczególne zadania w arkuszu na poziomie podstawowym

15b	64,6	35,3	---
Nr zadania	0	1	2
1	31,1	68,8	---
2a	12,8	87,1	---
2b	40,5	59,4	---
3	70,5	29,5	---
4	14,0	36,2	49,6
5	53,1	46,8	---
6	31,2	68,8	---
7	10,4	32,0	57,5
8	17,6	82,3	---
9a	28,0	71,9	---
9b	25,9	74,0	---
10	71,9	28,0	---
11a	23,6	76,3	---
11b	19,0	80,9	---
12a	28,0	72,0	---
12b	56,8	43,1	---
13	47,3	38,9	13,7
14a	71,8	28,1	---
14b	53,6	46,3	---
15a	75,9	24,0	---

III standard			
Nr zadania	0	1	2
16a	63,9	36,0	---
16b	61,3	38,6	---
17a	62,8	37,1	---
17b	60,4	39,5	---
18	56,4	29,5	14,0
19	46,3	36,2	17,3
20	54,3	45,6	---
21	16,1	35,7	48,0
22	25,6	39,3	35,0
23	33,7	66,2	---
24	55,6	44,4	---
25	36,4	63,5	---
26	27,4	35,6	36,8
27	7,86	51,2	40,8
28	19,2	33,5	47,1
29	53,0	35,6	11,3
30	77,0	18,4	4,51
---	---	---	---
I standard			
II standard			

Zadania za dwa punkty występowały we wszystkich standardach. Za zadanie nr 29 i 30 najmniej osób uzyskało maksymalną ilość punktów. Treść zadań dotyczyła znajomości mapy politycznej świata i położenia parków narodowych w Polsce. Jednocześnie zadanie 30-te było, tym za które najwięcej zdających otrzymywał 0 punktów.

4.2. Analiza wyników arkusza poziomu rozszerzonego

4.2.1. Wskaźniki statystyczne

W tabeli 14 przedstawiono wartości wskaźników statystycznych wybranych wyników arkusza poziomu rozszerzonego uzyskane przez zdających geografię, jako przedmiot dodatkowy, po raz pierwszy.

Tabela 14. Wybrane wskaźniki statystyczne wyników arkusza egzaminacyjnego dla poziomu rozszerzonego
Maksymalna liczba punktów do uzyskania za arkusz dla poziomu rozszerzonego wynosi 60.

Parametr statystyczny	LO	LP	LU	T	TU	Razem
Liczebność	1 042	4	---	103	---	1 149
Wynik min pkt	4	17	---	7,0	---	4,0
Wynik max pkt	60	30	---	46,0	---	60
Wynik średni pkt	33,33	25,25	---	25,99	---	32,65
Wynik średni %	55,55	42,00	---	43,29	---	54,41
Modalna %	58,00	50,00	---	38,00	---	58,00
Mediana %	55,00	45,00	---	43,00	---	55,00
Odchylenie standardowe %	16,64	9,06	---	13,36	---	16,74

Rozrzut wyników wyniósł 56 pkt (na 60 pkt możliwych do uzyskania), co wskazuje na bardzo duże zróżnicowanie wiedzy i umiejętności zdających.

Do egzaminu na poziomie rozszerzonym najlepiej przygotowani zostali absolwenci liceów ogólnokształcących. Absolwenci pozostałych typów szkół uzyskali niższe wyniki.

Średni wynik uzyskany przez zdających, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego z geografii na poziomie rozszerzonym po raz pierwszy wynosi **54,41%** (32,65 pkt). Wynik ten jest wyższy od wyniku średniego w skali kraju – **53%**. (tabela 15.)

Tabela 15. Średnie wyniki zdających geografię na poziomie rozszerzonym porównaniu do wyników w skali kraju

poziom	województwo pomorskie	województwo kujawsko-pomorskie	średni wynik w kraju
rozszerzony	53,29	54,41	53%

4.2.2. Łatwość zadań w obszarach wymagań egzaminacyjnych

Analizie poddano niektóre wskaźniki wykonania zadań, takie jak np. wskaźnik łatwości poszczególnych zadań i zestawu zadań z arkusza poziomu rozszerzonego. Badaniami objęto wszystkich zdających egzamin z geografii na poziomie rozszerzonym w OKE.

Tabela 16. przedstawia stopień wykonania zadań z arkusza poziomu rozszerzonego w obszarach standardów wymagań egzaminacyjnych.

Tabela 16. Łatwość zadań arkusza poziomu rozszerzonego w obszarach standardów wymagań egzaminacyjnych

Obszar standardu	Łatwość zadań
I. Wiadomości i rozumienie	0,47 (trudne)
II. Korzystanie z informacji	0,56 (umiarkowanie trudne)
III. Tworzenie informacji	0,66 (umiarkowanie trudne)

Analizując łatwość zadań w poszczególnych obszarach standardów, najtrudniejszym okazało się rozwiązywanie zadań badających umiejętności opisane w standardzie I - Wiadomości i rozumienie.

4.2.3. Łatwość zadań i rozkład wyników tych zadań

Tabela 17. przedstawia stopień wykonania zadań z arkusza na poziomie rozszerzonym. Wskaźnik łatwości zadań mieści się w przedziale 0,17 – 0,92. Wyniki uzyskane przez wszystkich zdających wskazują, że arkusz zadań był umiarkowanie trudny.

Tabela 17. Łatwość zadań arkusza na poziomie rozszerzonym

Nr zad.	pomorskie				kujawsko-pomorskie				
	LO	LP	T	Razem	LO	LP	T	Razem	OKE Gdańsk
1	0,44	0,00	0,37	0,44	0,45	0,50	0,23	0,43	0,43
2	0,75	1,00	0,75	0,75	0,74	0,63	0,61	0,72	0,74
3	0,15	0,50	0,05	0,14	0,17	0,25	0,14	0,17	0,15
4	0,50	1,00	0,43	0,50	0,47	0,00	0,28	0,45	0,47
5	0,65	0,75	0,52	0,64	0,66	0,50	0,53	0,65	0,64
6	0,60	0,50	0,42	0,58	0,61	0,50	0,52	0,61	0,59
7	0,49	0,00	0,23	0,46	0,49	0,25	0,17	0,46	0,46
8	0,71	1,00	0,64	0,70	0,73	0,25	0,62	0,72	0,71
9	0,57	0,50	0,35	0,55	0,57	0,63	0,42	0,56	0,55
10	0,41	0,00	0,19	0,39	0,43	0,00	0,17	0,41	0,40
11	0,44	0,50	0,30	0,43	0,45	0,25	0,25	0,44	0,43
12a	0,22	0,00	0,18	0,22	0,25	0,50	0,21	0,25	0,23
12b	0,55	1,00	0,61	0,55	0,54	0,00	0,54	0,54	0,55
13a	0,52	0,25	0,44	0,51	0,54	0,38	0,34	0,52	0,51
13b	0,40	0,00	0,19	0,38	0,40	0,25	0,21	0,38	0,38
14	0,31	0,00	0,16	0,30	0,21	0,25	0,05	0,20	0,25
15a	0,60	0,50	0,44	0,58	0,64	0,50	0,49	0,62	0,60

15b	0,70	0,50	0,53	0,69	0,76	0,50	0,55	0,74	0,71
16a	0,71	0,50	0,49	0,69	0,70	0,50	0,54	0,69	0,69
16b	0,39	0,00	0,25	0,37	0,40	0,75	0,27	0,39	0,38
17	0,32	0,00	0,20	0,31	0,33	0,25	0,16	0,32	0,31
18a	0,66	0,75	0,51	0,65	0,65	0,38	0,43	0,63	0,64
18b	0,52	0,00	0,20	0,49	0,59	0,25	0,24	0,56	0,52
19	0,67	0,75	0,63	0,67	0,73	1,00	0,73	0,73	0,70
20a	0,80	0,00	0,64	0,78	0,87	0,75	0,80	0,86	0,82
20b	0,36	1,00	0,17	0,34	0,40	0,00	0,26	0,39	0,36
21a	0,47	0,00	0,31	0,45	0,48	0,50	0,29	0,47	0,46
21b	0,49	0,50	0,40	0,48	0,47	0,50	0,33	0,46	0,47
22a	0,41	0,50	0,43	0,41	0,40	0,00	0,43	0,40	0,41
22b	0,36	0,50	0,36	0,36	0,36	0,00	0,38	0,36	0,36
23	0,70	0,50	0,64	0,69	0,69	0,50	0,59	0,68	0,68
24	0,58	0,75	0,43	0,56	0,62	0,75	0,54	0,61	0,59
25	0,90	1,00	0,87	0,90	0,92	0,63	0,90	0,92	0,91
26	0,48	0,00	0,36	0,47	0,51	0,50	0,41	0,50	0,48
27a	0,28	0,50	0,22	0,27	0,30	0,00	0,21	0,29	0,28
27b	0,26	0,00	0,17	0,25	0,28	0,00	0,09	0,26	0,25
28	0,35	0,00	0,21	0,34	0,32	0,50	0,20	0,31	0,32
29	0,34	0,00	0,27	0,33	0,34	0,50	0,27	0,33	0,33
30	0,74	0,50	0,61	0,73	0,74	0,75	0,64	0,73	0,73
31a	0,56	0,50	0,44	0,55	0,53	0,50	0,41	0,52	0,54
31b	0,33	0,50	0,18	0,31	0,30	0,00	0,19	0,29	0,30
32a	0,74	1,00	0,61	0,73	0,85	0,25	0,78	0,84	0,78
32b	0,72	0,50	0,54	0,70	0,72	0,00	0,61	0,71	0,70
33a	0,80	1,00	0,69	0,79	0,75	0,50	0,75	0,75	0,77
33b	0,58	1,00	0,48	0,57	0,68	0,50	0,56	0,67	0,62
34	0,85	1,00	0,73	0,83	0,89	1,00	0,79	0,88	0,86
	0,53	0,46	0,41	0,52	0,54	0,39	0,42	0,53	0,52

Spośród zadań arkusza na poziomie rozszerzonym 10 znalazło się w grupie łatwych, za ich rozwiązanie zdający mógł otrzymać 21,66% punktów (tabela 18). Umiarkowanie trudne okazało się 14 zadań. Najliczniejszą grupę zadań stanowiły zadania trudne, których było 20. Najtrudniejsze okazało się zadanie 3. W grupie zadań bardzo łatwych znalazło się zadanie nr 25. Za odpowiedzi do zadań trudnych i bardzo trudnych zdający mógł uzyskać 38,33% punktów, a do zadań umiarkowanie trudnych 36,66% punktów. Natomiast za zadanie bardzo łatwe 3,33%

Tabela 18. Interpretacja wskaźnika łatwości zadań arkusza poziomu rozszerzonego

Stopień trudności	Wskaźnik łatwości	Numery zadań	Liczba zadań
Bardzo trudne	0-0,19	3	1
Trudne	0,20-0,49	1, 4, 7, 10, 11, 12a, 13b, 14, 16b, 17, 20b, 21a, 21b, 22a, 22b, 27a, 27b, 28, 29, 31b	20
Umiarkowanie trudne	0,50-0,69	5, 6, 9, 12b, 13a, 15a, 16a, 18a, 18b, 23, 24, 26, 31a, 33b	14
Łatwe	0,70-0,89	2, 8, 15b, 19, 20a, 30, 32a, 32b, 33a, 34	10
Bardzo łatwe	0,90-1,0	25	1

W tabeli 19 przedstawiono procentowy rozkład wyników za poszczególne zadania z uwzględnieniem umiejętności sprawdzanych w arkuszu poziomu rozszerzonego według obszarów standardów egzaminacyjnych

Tabela 19. Procentowy rozkład wyników za poszczególne zadania w arkuszu na poziomie rozszerzonym

Nr zadania	Punktacja za zadanie		
	0	1	2
1	57,3	42,6	---
2	11,1	32,8	56,0
3	83,3	16,6	---
4	55,2	44,7	---
5	21,3	27,6	51,0
6	39,4	60,5	---
7	53,8	46,1	---
8	12,2	31,0	56,7
9	20,3	48,1	31,4
10	59,2	40,7	---
11	56,3	43,6	---
12a	75,0	25,0	---
12b	46,1	53,8	---
13a	34,4	27,4	38,1
13b	61,6	38,3	---
14	68,9	21,9	9,06
15a	21,6	31,7	46,5
15b	26,2	73,7	---
16a	31,4	68,5	---
16b	60,5	39,4	---
17	68,3	31,6	---
18a	19,8	34,2	45,9
18b	44,0	55,9	---
19	10,9	32,2	56,7
20a	13,7	86,2	---

Nr zadania	Punktacja za zadanie		
	0	1	2
20b	61,2	38,7	---
21a	53,4	46,5	---
21b	53,9	46,0	---
22a	59,6	40,3	---
22b	63,6	36,3	---
23	32,1	67,8	---
24	18,5	41,1	40,3
25	2,44	11,5	86,0
26	31,0	37,4	31,5
27a	71,0	28,9	---
27b	73,9	26,0	---
28	69,3	30,6	---
29	48,0	37,0	14,9
30	26,5	73,4	---
31a	32,1	31,5	36,3
31b	71,1	28,8	---
32a	16,1	83,8	---
32b	29,3	70,6	---
33a	25,1	74,8	---
33b	32,7	67,2	---
34	11,8	88,1	---
I standard			
II standard			
III standard			

Zadania za dwa punkty występowały we wszystkich standardach. Za zadanie nr 14 najmniej osób uzyskało maksymalną ilość punktów. Treść zadań dotyczyła procesów rzeźbotwórczych na terenie Polski. Zadanie 3 było, tym za które najczęściej zdających otrzymywało 0 punktów. Natomiast za zadanie 25 aż 86,06% zdających uzyskało maksymalną ilość punktów (należało zaproponować trzy działania, jakie mogą podejmować rządy w celu zwiększenia liczby urodzeń), maturzyści wykazali się dużą znajomością problemu małego przyrostu naturalnego na świecie i w Polsce.

5. Rozkład wyników egzaminu w skali znormalizowanej

Tabele 20. i 21. zawierają znormalizowane średnie wyniki arkusza poziomu podstawowego i rozszerzonego na podstawie analizy wyników wszystkich zdających maturę z geografii w maju 2011.

Usytuowanie wyniku na dziewięciostopniowej skali staninowej pozwala na porównanie wyników poszczególnych zdających.

Tabela 20. Wyniki z egzaminu z geografii – arkusz na poziomie podstawowym

GEOGRAFIA na poziomie podstawowym (egzamin zdawało 45 180 osób)						
Podział wyników na dziewięć klas	klasa	nazwa klasy	wyniki na świadectwie		Komentarz dla zdającego (informacje o procentach podano w przybliżeniu)	
	1	najniższa	0%	–	20%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
	2	bardzo niska	12%	–	28%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4% w niższej
	3	niska	29%	–	36%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11% w niższych
	4	poniżej średniej	37%	–	44%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23% w niższych
	5	średnia	45%	–	52%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40% w niższych
	6	powyżej średniej	53%	–	60%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60% w niższych
	7	wysoka	61%	–	68%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77% w niższych
	8	bardzo wysoka	69%	–	74%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89% w niższych
	9	najwyższa	75%	–	100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

źródło: CKE

Według skali staninowej 4% maturzystów uzyskało wynik nie przekraczający 20%. W najwyższej klasie 4% maturzystów uzyskało wynik na świadectwie powyżej 75%. Najwięcej osób (20%) uzyskało wynik na świadectwie w przedziale 45%-52%, tj. w średniej klasie.

Tabela 21. Wyniki z egzaminu z geografii – arkusz na poziomie rozszerzonym

GEOGRAFIA na poziomie rozszerzonym (egzamin zdawało 31 503 osób)				
Podział wyników na dziewięć klas	klasa	nazwa klasy	wyniki na świadectwie	Komentarz dla zdającego (informację o procentach podano w przybliżeniu)
	1	najniższa	0% – 23%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% zdających ma wynik w wyższych klasach
	2	bardzo niska	24% – 32%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 89% zdających ma wynik w wyższych klasach, 4% w niższej
	3	niska	33% – 38%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 77% zdających ma wynik w wyższych klasach, 11% w niższych
	4	poniżej średniej	39% – 47%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 60% zdających ma wynik w wyższych klasach, 23% w niższych
	5	średnia	48% – 57%	20% zdających ma wynik w tej klasie, 40% zdających ma wynik w wyższych klasach, 40% w niższych
	6	powyżej średniej	58% – 65%	17% zdających ma wynik w tej klasie, 23% zdających ma wynik w wyższych klasach, 60% w niższych
	7	wysoka	66% – 73%	12% zdających ma wynik w tej klasie, 11% zdających ma wynik w wyższych klasach, 77% w niższych
	8	bardzo wysoka	74% – 82%	7% zdających ma wynik w tej klasie, 4% zdających ma wynik w wyższej klasie, 89% w niższych
	9	najwyższa	83% – 100%	4% zdających ma wynik w tej klasie, 96% w niższych

źródło: CKE

Według skali staninowej 4% maturzystów uzyskało wynik nie przekraczający 23%. W najwyższej klasie 4% maturzystów uzyskało wynik na świadectwie powyżej 83%. Najwięcej osób (20%) uzyskało wynik na świadectwie w przedziale 48%-57%, tj. w średniej klasie.

6. Analiza jakościowa zadań

Analiza jakościowa wybranych najtrudniejszych zadań z arkusza poziomu podstawowego i rozszerzonego została opracowana w oparciu o arkusze egzaminacyjne z OKE w Gdańsku oraz uwagi przekazane przez egzaminatorów. Poniżej przedstawiono treści wybranych zadań wraz z opisem typowych poprawnych rozwiązań zdających oraz najczęściej powtarzającymi się błędami w rozwiązaniu tych zadań.

Zadanie 15a.

Na fotografii przedstawiono fragment wybrzeża wyspy Rugia w Niemczech.

a) Podaj nazwę elementu wybrzeża morskiego oznaczonego na fotografii literą A oraz nazwę procesu, w wyniku którego ten element powstaje.

Element wybrzeża Proces

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

Element wybrzeża morskiego: klif (faleza)

Proces: abrazja (erozja morska)

Najczęściej powtarzające się błędy

zamiast „klif”: urwisko, wybrzeże;

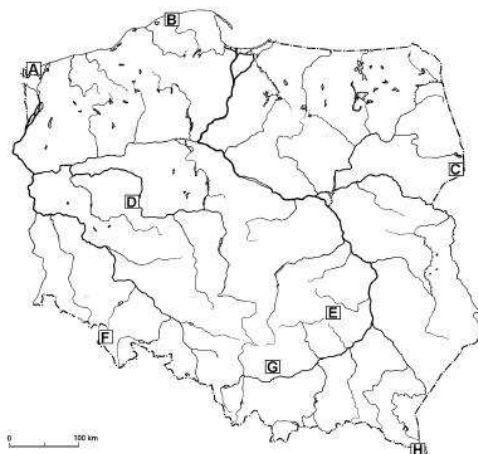
zamiast „abrazja”: cofanie się, erozja wgłębna, wymywanie, wypłukiwanie, podmywanie

Komentarz:

Najczęściej popełniane błędy dotyczyły polecenia związanego z podaniem nazwy procesu. Zdający mylili nazwę z wyjaśnianiem samego zjawiska.

Zadanie 30. (2 pkt)

Na mapie zaznaczono literami od A do H położenie wybranych parków narodowych w Polsce.

Rozpoznaj parki narodowe na podstawie charakterystycznych elementów ich środowiska przyrodniczego. Wpisz do tabeli nazwy tych parków oraz litery, którymi oznaczono ich położenie na mapie.

Lp.	Charakterystyczne elementy środowiska przyrodniczego parku narodowego	Nazwa parku narodowego	Litera na mapie
1	– ostanie krasowe wyrzeźbione w wapieniach, np. Maczuga Herkulesa – jaskinie	Ojcowski Park Narodowy	G
2	– skały fliszowe – poloniny powyżej górnej granicy lasu	Bieszczadzki Park Narodowy	H
3	– wydmy ruchome – jeziora przybrzeżne	Słowiński Park Narodowy	B

Poprawna odpowiedź

1. Ojcowski – G
2. Bieszczadzki – H
3. Słowiński – B

Najczęściej powtarzające się błędy

- zamiana Bieszczadzkiego Parku Narodowego na Karkonoski Park Narodowy
- Ojcowski Park Narodowy podpisywano Krakowsko-Częstochowski
- Słowiński Park Narodowy podpisywano Nadmorski Park Narodowy

Komentarz:

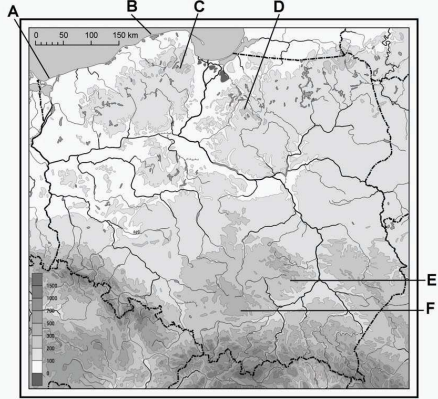
Zdający często mylili nazwy parków narodowych. Nie potrafili też odczytać ich z mapy. Najmniejsza ilość błędów była popełniana przez zdających przy Słowińskim Parku Narodowym, co wynika z lokalizacji parku w województwie pomorskim.

6.2. Zadania z arkusza poziomu rozszerzonego

W arkuszu poziomu rozszerzonego najtrudniejsze okazały się zadania 3, 12a, 14, 27b

Zadanie 3. Podaj wysokość Gwiazdy Polarnej obserwowanej z punktu widokowego przy zielonym szlaku (B1/B2)
Poprawna odpowiedź 50°46'
Najczęściej powtarzające się błędy - odpowiedź w metrach n.p.m
Komentarz: Zdający mylili wysokość topograficzną z wysokością astronomiczną

Zadanie 12a. Przyporządkuj informacjom w tabeli po jednym odpowiednim minerale wybranym z podanych poniżej. Wpisz do tabeli nazwy tych minerałów. Minerały: kalcyt, korund, kwarc, gips									
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Główny składnik chemiczny</th> <th>Twardość w skali Mohsa</th> <th>Nazwa minerału</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Al₂O₃</td> <td>9</td> <td></td> </tr> <tr> <td>SiO₂</td> <td>7</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Główny składnik chemiczny	Twardość w skali Mohsa	Nazwa minerału	Al ₂ O ₃	9		SiO ₂	7	
Główny składnik chemiczny	Twardość w skali Mohsa	Nazwa minerału							
Al ₂ O ₃	9								
SiO ₂	7								
Poprawna odpowiedź W kolejności: korund, kwarc									
Najczęściej powtarzające się błędy Kwarc, korund									
Komentarz: Zdający przestawiali kolejność odpowiedzi									

Zadanie 14. Na mapie hipsometrycznej zaznaczono literami A – F wybrane miejsca w Polsce.

Na podstawie: <i>Geografia – Materiały dydaktyczne</i> , płyta CD, Wydawnictwo Szkolne PWN Sp. z o.o., Warszawa 2006
Uzupełnij tabelę. Wpisz obok każdej formy terenu: – nazwę dominującego procesu rzeźbotwórczego, który doprowadził do jej powstania, oraz nazwę pasa rzeźby, w którym ta forma występuje – literę, którą na mapie oznaczono miejsce występowania tej formy.
Procesy i pasy rzeźby wybierz spośród podanych poniżej. Proces rzeźbotwórczy: abrazja, akumulacja, deflacja, egzaracja, korazja, krasowienie Pas rzeźby: gór, kotlin podkarpackich, pojezierzy, pobrzeży, nizin środkowopolskich, wyżyn

Forma terenu	Dominujący proces	Pas rzeźby	Miejsce występowania (wpisz literę)
Maczuga Herkulesa w Dolinie Prądnika			
Wieżyca (329 m n.p.m.)			
Klif na Wolinie			

Poprawne odpowiedzi

W kolejności:

krasowienie – wyżyn – F

akumulacja – pojezierzy – C

abrazja – pobrażę – A

Najczęściej powtarzające się błędy

Forma terenu	Dominujący proces	Pas rzeźby	Miejsce występowania (wpisz literę)
Maczuga Herkulesa w Dolinie Prądnika	korazja/deflacja	góry	E
Wieżyca (329 m n.p.m.)	akumulacja	pobrażę	B
Klif na Wolinie	egzaracja/deflacja	pobrażę	B

Komentarz:

Zdający często mylili nazewnictwo i terminologię geograficzną. Nie potrafili przyporządkować procesu i formy rzeźby terenu do regionu geograficznego zaznaczonego na mapie.

Zadanie 27b.

Poniżej przedstawiono rozmieszczenie wybranych ośrodków przemysłu lotniczego w Polsce południowo-wschodniej.

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Na obszarze przedstawionym na powyższej mapie eksploatuje się

A. rudy cynku i ołowiu.

B. rudy miedzi.

C. ropę naftową.

D. węgiel kamienny

Poprawne odpowiedź

C

Najczęściej powtarzające się błędy

A., B., C., D

Komentarz:

Zdający zaznaczali wszystkie możliwe odpowiedzi w podobnej ilości. Brak znajomości rozłożenia surowców mineralnych na terenie Polski.

Zadanie 30 było zadaniem otwartym, które uzyskało wysoki wskaźnik łatwości zadań.

<p>Zadanie 30 Najlepiej rozwinięte gospodarczo kraje Unii Europejskiej produkujące nadwyżki żywności zatrudniają w rolnictwie poniżej 5% osób czynnych zawodowo. Podaj dwie cechy rolnictwa tych krajów, które umożliwiają osiągnięcie tak wysokiej efektywności</p>
<p>Poprawne odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none">- wysoki stopień mechanizacji prac polowych,- wysokie zużycie nawozów sztucznych,- wysokie zużycie środków ochrony roślin,- intensywny chów zwierząt,- specjalizacja gospodarstw rolnych,- stosowanie wyselekcjonowanych odmian zbóż i zwierząt hodowlanych
<p>Najczęściej powtarzające się błędy</p> <ul style="list-style-type: none">- wykorzystywanie do pracy imigrantów,- dobre gleby,- korzystny klimat
<p>Komentarz: Zdający w większości podawali prawidłowo cechy rolnictwa krajów wysoko rozwiniętych. Błędne odpowiedzi wynikały z braku wiedzy, które kraje należą do wysoko rozwiniętych ich usytuowania na świecie i warunków klimatyczno-glebowych</p>

7. Podsumowanie i wnioski

W sesji wiosennej egzaminu maturalnego 2012 w województwie kujawsko-pomorskim, geografia na poziomie podstawowym była najczęściej wybieranym przez zdających przedmiotem dodatkowym. Przystąpiło do niej **29,71%**. Natomiast na poziomie rozszerzonym wybrało ją - **11,45%**

Zdający egzamin w zadowalającym stopniu, zarówno na poziomie podstawowym jak i rozszerzonym, radzili sobie z zadaniami wymagającymi tworzenia informacji (III standard) oraz korzystania z informacji (II standard). Wartość wskaźnika łatwości kwalifikuje te zadania do umiarkowanie trudnych. Trudniejsze na obu poziomach okazały się zadania z zakresu standardu I – wiadomości i ich rozumienie.

Analizując dane zamieszczone w tabeli 1 (str 2), można zauważyć, że zdający w nieco wyższym stopniu opanowali wiadomości z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej niż geografii fizycznej.

Z zakresu geografii fizycznej najlepiej rozwiązywali zadania związane z rozpoznawaniem i przyporządkowywaniem klimatogramów do poszczególnych miejsc na terenie Polski, odczytywaniem danych (z klimatogramów) i porównywaniem wartości temperatur czy odczytywaniem cech pogody na podstawie mapy synoptycznej i klimatycznej, przyporządkowywaniem i rozpoznawaniem obiektów oraz odczytywaniem wysokości na podstawie mapy topograficznej.

Największą trudność sprawiły zadania dotyczące znajomości: form rzeźby terenu na obszarze Polski, zagadnień dotyczących przyczyn i konsekwencji ruchu płyt litosfery, procesów tworzenia rzeźby terenu . Zadanie dotyczące znajomości rozłożenia parków narodowych, przyporządkowania nazw poszczególnych parków na podstawie ich charakterystyki, według wskaźnika łatwości, było zadaniem bardzo trudnym.

Z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej zdający dobrze opanowali zagadnienia dotyczące problemów demograficznych zachodzących w Polsce, potrafili wymienić korzyści wynikające z członkostwa Polski w UE, prawidłowo uzasadniali, podając właściwe argumenty związane z kierunkiem rozwoju energii jądrowej na świecie oraz w wybranych krajach.

Największą trudność sprawiły zadania dotyczące znajomości położenia państw na politycznej mapie świata. Zdający nie potrafili prawidłowo odczytać i zinterpretować danych zamieszczonych na wykresach przedstawiających zmiany liczby ludności Polski i innych krajów.

Analizując tabelę 4 (str. 5), można zauważyć, że zdający egzamin na poziomie rozszerzonym (podobnie jak na poziomie podstawowym), lepiej opanowali wiadomości z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej niż geografii fizycznej.

Z zakresu geografii fizycznej najlepiej rozwiązywali zadania związane z rozpoznawaniem, odczytywaniem obiektów geograficznych na mapie topograficznej. Bardzo dobrze poradzili sobie z podaniem różnic (wielkość, głębokość, kształt) dwóch jezior na podstawie zamieszczonych rysunków obrazujących batygrafię tych jezior polodowcowych w różnych skalach w Karkonoszach.

Największą trudność sprawiły zadania dotyczące odczytywania wysokości astronomicznej obiektu z mapy topograficznej oraz znajomości rzeźby terenu Polski.

Z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej zdający dobrze opanowali zagadnienia dotyczące: problemów demograficznych zachodzących w Polsce, cech rolnictwa i jego efektywności na świecie oraz właściwie formułują wnioski na podstawie danych zamieszczonych w tabeli.

Największą trudność sprawiły zadania dotyczące rozmieszczenia surowców mineralnych w Polsce, znajomości państw na politycznej mapie świata oraz zagadnień z geografii rolnictwa w Polsce.

Tegorocznym maturzyści dobrze poradzi sobie z zadaniami, które należało rozwiązać na podstawie barwnej mapy fragmentu Karkonoszy. Potrafili, na podstawie mapy, rozpoznać obiekty przedstawione na fotografii, odczytać informacje geograficzne zapisane na mapie. Wyjątek stanowiło zadanie 3 na poziomie podstawowym (związane z odczytaniem wysokości na podstawie poziomicy). Zdający nieprawidłowo zinterpretowali rzeźbę terenu co wpłynęło na podanie błędnej odpowiedzi. Na poziomie rozszerzonym błędnie wykonywanym zadaniem w oparciu o mapę było zadanie nr 3. (odczytanie wysokości Gwiazdy Polarnej). Zadania z działu astronomia często obrazują brak nabytych umiejętności obliczeń czy też prawidłowego odczytania współrzędnych.

Do najslabiej opanowanych przez zdających **umiejętności** należy zaliczyć:

- odczytywanie wartości wysokości bezwzględnej,
- wykonywania obliczeń na podstawie danych statystycznych,
- rozpoznawanie obiektów lub obszarów na podstawie opisów ich charakterystycznych cech fotografii oraz wskazywanie ich położenia na mapie w tym: parki narodowe, rzeźba terenu,
- rozpoznawanie państw na mapie,
- analiza zagadnień demograficznych świata

Podstawową przeszkodę w osiągnięciu lepszych wyników na egzaminie stanowi niedostatek wiedzy merytorycznej i brak umiejętności posługiwania się terminologią geograficzną. Brak znajomości podstawowych pojęć tj.: **wysokość bezwzględna, względna, procesy rzeźby a formy rzeźby, metod kartograficznych** uniemożliwił poprawne rozwiązanie zadań w arkuszach zarówno poziomu podstawowego jak i rozszerzonego.

Pojawiające się trudności zdających z zadaniami sprawdzającymi umiejętności za pomocą podstawowego narzędzia jakim jest w geografii mapa wskazują, że uczniowie nie posiadają nawyku przyswajania wiedzy o zjawiskach i zdarzeniach z jednoczesnym ich umiejscawianiem na mapie. Nadal nieumiejętnie wykorzystują mapy tematyczne jako źródło informacji w zadaniach traktując je jedynie jako „ilustrację” do zadania.

Przedstawiona analiza merytoryczna odpowiedzi zdających powinna zachęcić do kształtowania w szkołach takich umiejętności, jak:

1. dokonywanie szczegółowej analizy treści barwnej mapy szczegółowej z uwzględnieniem cech przyrodniczych i zagospodarowania wskazanego obszaru,
2. wykonywanie obliczeń matematyczno-geograficznych na podstawie mapy oraz danych statystycznych przedstawionych w formie tabel i wykresów,
3. stosowanie **właściwej terminologii geograficznej**,
4. **rozpoznawanie ważniejszych obiektów na mapach Polski, poszczególnych kontynentów i świata**,
5. łączenia wiedzy o zdarzeniach z jednoczesnym wskazaniem miejsca ich występowania na mapie,
6. udzielanie odpowiedzi zgodnie z poleceniem i wyłącznie na temat,
7. zwięzłe i logiczne formułowanie odpowiedzi,
8. odczytywanie i interpretacja materiałów źródłowych (tekstów rysunków, tabel, wykresów, schematów),
9. czytanie ze zrozumieniem tekstów i wyciąganie wniosków na ich podstawie,
10. podawanie odpowiednich przykładów ilustrujących omawiane procesy i zjawiska w środowisku geograficznym,
11. integrowania wiedzy zdobytej na różnych przedmiotach.

Uczniowie, którzy będą przygotowywać się do egzaminu maturalnego z geografii powinni zapoznać się z **Informatorem o egzaminie maturalnym z geografii**, w którym szczegółowo przedstawiono opis wymagań egzaminacyjnych na poszczególnych poziomach oraz przedstawiono przykładowe arkusze egzaminacyjne wraz z rozwiązaniami (www.cke.edu.pl).